

¹Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju
Klinika za unutarnje bolesti Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Klinički bolnički centar Zagreb
Zagreb • Hrvatska

²Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju
Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Klinički bolnički centar Zagreb
Zagreb • Hrvatska

³Klinički odjel za reumatologiju i imunologiju
Klinika za unutarnje bolesti
Klinički bolnički centar Split
Split • Hrvatska

⁴Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju
Klinika za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Klinička bolnica Dubrava
Zagreb • Hrvatska

⁵Odjel za reumatologiju i kliničku imunologiju
Klinika za internu medicinu
Klinički bolnički centar Rijeka
Rijeka • Hrvatska

Branimir Anić¹
Đurđica Babić-Naglić²
Dušanka Martinović Kaliterna³
Jadranka Morović-Vergles⁴
Srđan Novak⁵

Personalizirani pristup bolesniku s reumatoidnim artritismom - nova saznanja i nove mogućnosti

Personalized approach to the patient with rheumatoid arthritis - new insights and new possibilities

Nova saznanja o patofiziologiji reumatoidnog artritisa, razvoj dijagnostičkih metoda i dostupnost novih bioloških lijekova te njihovih različitih formulacija omogućuju optimalan izbor terapije za bolesnike s reumatoidnim artritismom. Tako smo sve bliže personaliziranoj terapiji čiji je cilj primijeniti lijek koji je „skrojen” prema individualnoj potrebi svakog bolesnika. Mehanizam djelovanja bioloških lijekova jedan je od čimbenika koji treba razmotriti pri odluci o izboru liječenja pojedinog bolesnika. Tocilizumab ima vrlo širok raspon djelovanja. Rezultati kliničkih ispitivanja pokazali su da TNF-inhibitori djeluju bolje u kombinaciji s metotreksatom nego u monoterapiji, dok tocilizumab djeluje jednako dobro u monoterapiji kao i u kombinaciji s metotreksatom.

Biološka monoterapija pokazala se učinkovitom i sigurnom opcijom u znatnog broja bolesnika s reumatoidnim artritismom u kojih liječenje metotreksatom nije moguće (neučinkovitost, nuspojave, kontraindikacije za primjenu i dr.). Prema podacima iz svjetskih registara, biološka monoterapija primjenjuje se u 10 - 30 % bolesnika. Meta-analize objavljenih rezultata kliničkih studija kao i EULAR smjernice za liječenje reumatoidnog artritisa izdvajaju tocilizumab kao biološki lijek koji zbog svog jedinstvenog mehanizma djelovanja pokazuje prednost kada je primjenjen u monoterapiji i jedini je biološki lijek čija je učinkovitost u monoterapiji usporediva s učinkovitosti kombinacije biološke terapije i metotreksata.

Glavni ciljevi u liječenju bolesnika s reumatoidnim artritism su rana remisija bolesti i prevencija i reverzibilnih oštećenja. Rezultati kliničkih ispitivanja pokazali su da rana primjena bioloških lijekova može voditi tom cilju. EULAR i ACR smjernice potiču ranu primjenu bioloških lijekova za bolesnike koji imaju teži oblik bolesti i lošiju prognozu (seropozitivni RA, postojanje erozija, visoka aktivnost bolesti). Rezultati FUNCTION, AMBITION i OPTION studija potvrdili su primjenu tocilizumaba u liječenju aktivnog, progresivnog RA u odraslih

koji prethodno nisu liječeni s metotreksatom. Razvijen je i oblik tocilizumaba namijenjen supkutanoj primjeni. Rezultati SUMMACTA i BREVACTA studija dokazali su njegovu učinkovitost i sigurnost primjene usporedivu s intravenskim oblikom. Oblikom tocilizumaba namijenog supkutanoj primjeni omogućena je bolesnicima samoprimjena lijeka u kućnim uvjetima.

Ključne riječi: reumatoidni artritis; tocilizumab; biološka monoterapija; mehanizam djelovanja; supkutna primjena